

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Censuris, In Qua Sex Disputationibus De Poenis Ecclesiasticis, deque
Irregularitate fusè tractatur, cum Indicibus necessariis

Castro Palao, Fernando de

Lugduni, 1669

Punct. I. Quid & quotuplex sit interdictum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76667](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76667)

lib. 2. cap. 20. numero 7. asserunt & merito pro quolibet crimine enormi. & notabiliter scandaloso Clericum etiam in factis degradari actualiter posse, & curiæ seculari tradidisse quod experientia teste sæpe comprobatum est. Neque huic consuetudini obstat Textus in cap. cum non ab homine de iudiciis. exigens incorrigibilitatem, vt curiæ seculari tradatur. Clericus puniendus, quia textus loquitur de quolibet delicto graui, ob cuius causam plerumque loquendo non est tradendus Clericus curiæ seculari, nisi adste incorrigibilitas. Non tamen in eo Textu prohibetur quin Ecclesia possit ob enorme delictum nulla expectata incorrigibilitate, reum curiæ seculari puniendum committere, quandoquidem ipsa Ecclesia non habet penam quam imponere possit delicto dignam. Quod si roges quod censetur delictum enorme? Respondet Iudicis arbitrio hoc remitti, vt dixit Iulius Clarus lib. 5. §. fin. q. 3. m. 36. Censetur autem esse delictum enorme homicidium qualificatum, scilicet homicidium Prælati, vel Sacerdotis, fratris, & patris, item assassinum, furtum, sacrilegium, deprædatio communium bonorum, & similia. Et generaliter omnia illa delicta ob quæ pena mortis iure ciuili statuta est, si pluries repetita fuerint enormitatem continent, vt bene Paul Laym. d. cap. 5. in fine.

14. Facili depositione, vel degradatione regulariter solus Pontifex depositum, & degradatum in suum pristinum statum restituit. Verum si crimina ob quæ quis depositus est ad alterio minora fuerint, poterit Episcopus dispensationem concedere post peractam penitentiam. Vt deciditur in cap. de Clericis de iudiciis. Et tradit aliis relatis Bonac. disp. 4. p. m. 11. Neque obest infamia orta tum ex delicto, ratione cuius depositio facta est, tum ex sententia depositionis, quia infamia orta ex delicto penitentia purgatur, quæ vero ex sententia condemnatoria nascitur, dispensatione tollitur.

15. Sed an ad hanc dispensationem faciendam indigeat Episcopus consensu Capituli? Difficultate non caret. Nam Panor. dicit cap. de si clericis num. 16. de iudiciis alios referens, existimari Capituli consensum necessarium esse. Dacitur ex lapidato Textu ubi Pontifex inquit: Potest Episcopus cum Clericis post peractam penitentiam dispensare. Nam particula cum clericis, denotat Clericos ad dispensationem concurrere, illique causam efficiendam esse. Sed contrarium omnino dicendum est, spectata consuetudine quæ soli Episcopo hanc potestatem concedit, teste Glossa in cap. cum ex eo, verbo Episc. de elect. in 6. Decio in cap. de si clericis, verbo de adulterijs, num. 20. de iudic. Romano cons. 32. §. in fine. Alterio t. 2. disp. 2. q. 9. vers. quamuis, quos refert, & sequitur Bonac. t. 1. disp. 4. de censur. p. unico circa finem. Quinimo etiam spectato iuris rigore, exillimo Clericorum consensum necessarium non esse, vt docuit Glossa supra, quia nullus est Textus ex quo hic consensus colligatur: nam cap. de si clericis, dicens posse Episcopum cum Clericis post peractam penitentiam dispensare: ly cum clericis non actiue, sed passiuè sumendum est, prælati que hunc sensum potest Episcopus cum Clericis ob minora crimina adulterio depositis post peractam penitentiam, dispensare.

16. Degradatum verò iuste nullus alius præter Pontificem restituit. Tum quia degradatio semper fit ob grauiora crimina adulterio: tum quia à gradu & statu clericali omnino, & irreuocabiliter iure ordinario deicitur degradatus. Atque ita colligitur ex c. si lapsus. & c. qui semel. 50. disp. & notauit Bonac. ex communi sent. d. 4. p. m. n. 1. Dixi iuste, nam si iniuste quis degradatus fuerit, ipsi qui prædictam sententiam tulit, competit emendare, cum autem non solus Episcopus, sed alij Episcopi, seu Abbates, vel personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ, sententiam degradationis tulerint, per ipsos emendatio facienda est: colligitur ex cap. Episcopus presbyter 1. q. 3. vt per quas causas degradatio nata est, per easdem dissoluatur. Non tamen caret probabilitate quod docuit Speculator in tit. de accus. Alter. t. 2. disp. 2. cap. 9. sub fin. solum Episcopum sententiam degradationis iniuste factam, reuocare, & emendare posse, quia eius munus est subdium iniuste grauatam defendere, & iniuriam ei irrogatam depellere.

- 4. Interdictum locale, & personale diuiditur in interdictum generale, & speciale.
- 5. Item interdictum personale aliud est totale, aliud partialia.

Item Interdicti plerumq; in iure sumitur pro dicto, seu ordinatione iudicis inter reum, & actorem. Et enim cum hi cõtendunt de possessione aliqua obtinenda, vel retinenda, & iudex quid sit faciendum statuit, statutum illud quia est inter duos dictum, Interdictum appellatur, vt constat in h. de interd. in princ. & ff. de iud. & Gl. Clem. 1. de foro comper. secundum quam acceptioem quæ latissima est, triplex est in iure ciuili interdictum: exhibitorium, restitutorium, & prohibitorium, quo prator rem alicui exhibet, restituit, vel prohibet.

At Interdictum sumptum à verbo interdictio, solam significat decretum iudicis prohibitorium, quo iudex aliquid faciendum prohibet. In h. de interditijs. §. exhibitorium. ver. sene tamen. & leg. relocatorum. Leg. moris. & leg. fin. ff. de penis. Et in iure Canonico hæc acceptio Interdicti frequentissima est, vt constat ex cap. minor. 1. q. 1. §. 4. & cap. significasti de officio Archidiacon. & cap. cum illarum de sentent. excommunic. & cap. 2. & 3. de matrim. contracto contra interdictum Ecclesiæ. Et constat ex his quæ tradit Glossa in Clement. vn. de foro comper. & Clement. 1. de sepulturis. Panor. in cap. pastor alius. n. 14. de causa possess. de propriet. Couarru. cap. alma mater 2. p. §. 2. n. 1. de sentent. excommen. in 6. & alij passim.

Strictius tamen in præsentem nomen interdicti sumitur, nempe pro bonorum spiritualium prohibitione in penam vel medicinam alicuius delicti imposita, & secundum hanc acceptioem interdictum vna est ex censuris Ecclesiasticis, quarum mentio fit in cap. querenti de verbor. significati. vt constat ex Glossa ibi, & Doctoribus statim referendis.

Varias Interdicti sic accepti definitiones Doctores assignarunt, ea mihi aptior videtur quæ sumitur ex cap. non est si vobis de sponsalib. & cap. quod in re, de penis. & remissimè. Et quam tradunt Nauarr. cap. 27. numero 164. Couarru. in cap. alma mater de sentent. excommunicati. in 6. p. 2. §. 1. numero 2. Vgolin. de censur. lib. 5. cap. 24. num. 2. Sayrus lib. 5. cap. 1. numero 7. Suar. disp. 32. sect. 1. Auila 5. p. disp. 1. in princ. Layman. lib. 1. sum. tract. 5. par. 4. cap. 1. Bonac. t. 1. de censur. disp. 5. p. 1. in princ. Gaspar Hurtado tract. de interdicto diffinit. 1. Coninch. disp. 17. dub. 1. & alij passim, nempe Interdictum est censura Ecclesiastica, prohibens vsum diuinorum quatenus à fidelibus haberi possunt. Nominè censuræ conuenit Interdictum cum suspensione, & excommunicatione, quia omnes hæc sunt censuræ Ecclesiasticæ. Cap. querenti de verbor. significati. Differt verò à suspensione, quia suspensio priuat per se vsum actiuum non passiuum diuinorum, & quatenus est vsum potestatis spiritualis: ac Interdictum diuinis tam actiuè quàm passiuè priuat, non quatenus à potestate spirituali procedunt, sed quatenus sunt quædam bona spiritualia, & diuina à fidelibus participanda. Præterea suspensio solos Clericos afficit, Interdictum verò Clericis, & laicis commune est. Ab Excommunicatione differt Interdictum, quia non ita late patet ac Excommunicatio, & sub diuerso modo diuina prohibet: ac Excommunicatio fideles remouet à sacramentis, officijsque diuinis, suffragijs Ecclesiæ, & communione aliorum fidelium, cum tamen Interdictum à sacramentis, officijsque diuinis tantum remoueat. Et præterea excommunicatio illis omnibus priuat quatenus sunt quædam cum alijs fidelibus communicatio; ac Interdictum ea prohibet secundum se, & quatenus sunt quædam bona à fidelibus habenda. Vt latius tradunt Suarez, Sayr. Coninch. Vgolin. & alij loc. alleg.

Interdictum aliud est locale, aliud personale, quæ diuisio sumitur ex c. præsentem. Cap. si sententia. Cap. si ciuitas de sentent. excommunicati. 6. Locale interdictum directè, & immediatè afficit locum, & indirectè & mediate personas, quia in eo loco interdicitur diuina celebrari ob alicuius culpam. Neque est inconueniens rem inanimatam capacem esse huius inhabilitatis sicut & violationis. Personale immediatè, & directè afficit personam cui interdicta est diuinorum participatio. Alij addunt mixtum quod ex locali, & personali coalescit, quodque deambulatorium nuncupatur, eo quòd afficit non solam personam, sed quemcumque locum, quo illa persona fuerit ingressa, vt habetur, cap. non est vobis, de sponsalib. cap. dilectis sijs de appellat. Sic tradunt ex communi sententia Nauarr. cap. 27. n. 166. Henriq. lib. 23. cap. 43. n. 1. Sayr. lib. 5. cap. 1. n. 10. Coninch. disp. 17. dub. 1. conclus. 2. Auila 5. p. disp. 1. dub. 1. Bonac. tom. 1. disp. 5. pun. 1. n. 2. Laym. Suar. Hurtado, & alij loc. alleg.

Interdictum verò tam locale quàm personale diuiditur in Interdictum generale, & speciale. Generale locale est, quod plura loca sub se continet; speciale quod specialem locum spectat. Explico exemplis, Interdictum locale generale est, quod fertur in regnum, prouinciam, diocesium, vel ciuitatem, quinimo quod fertur in parochiam, seu castrum, equi

DISPUTATIO V.

De censura Interdicti.

PUNCTVM I.

Quid, & quomplex sit Interdictum?

- 1. Nomen Interdicti à quo sumatur?
 - 2. Definitur Interdictum.
 - 3. Interdictum aliud est locale, aliud personale.
- Ferd. de Castro. Sum. Mor. Pars V. I.

quia illa parochia plures sub se Ecclesias continere potest, ut colligitur ex cap. cum in partibus de verbor. significat. Et pluribus relatis docet Suar. t. 5. de censur. disp. 32. sect. 2. num. 7. Henric. lib. 1. cap. 41. num. 3. Coninch. disputat. 17. dub. 1. n. 3. Bonac. t. 1. de censur. d. 5. pun. 1. n. 5. & 6. Layman. lib. 1. sum. tract. 5. par. 4. c. 1. n. 2. Speciale Interdictum locale est, quod in locum determinatum fertur. Vt si vna, vel plures Ecclesie alicuius civitatis supponantur. Interdictio, siquidem ex vi illius non interdicitur officia divina in oratoris privatis celebrari, neque ex vi illius censetur interdictum regnum, provincia, diocesis, civitas, villa, vel castrum. Quod ad Interdictum generale locale requiritur erat. Arg. d. cap. cum in partibus de verbor. significat. & Extraug. provide de sentent. excommunicat. Et tradit Nauarr. cap. 27. num. 166. Sayrus lib. 5. cap. 1. num. 13. & 14. Henric. lib. 1. cap. 41. numero 3. Bonac. d. p. 1. num. 7. Paul. Layman. cap. 1. num. 2. Coninch. disp. 17. num. 2. & alij.

Interdictum verò personale generale est, quod fertur in aliquod corpus politicum, quod propriis legibus gubernari potest. V. g. si incolæ huius provincie, civitatis, parochie, collegij, seu alterius communitatis interdicitur. Speciale verò est quod in personas particulares fertur, ut in Petrum, Franciscum &c. Neque opus est ut hæc personæ propriis nominibus designentur. Satis namque est si sub aliqua ratione communi exprimentur, ut si in personas tale delictum committentes feratur; sufficienter exprimentur singulares personæ, esse ignotæ sint. Interdictum latum in familiam plures censetur esse speciale, eo quod familia non constituat communitatem propriis legibus gubernandam. Sic Paludan. 4. dist. 18. q. 8. art. 1. principalis. §. quantum ad primum conclus. 1. Sayrus lib. 5. cap. 1. n. 10. Henric. lib. 1. cap. 42. numero 3. Auila 5. p. disp. 1. dub. 4. conclus. 8. Bonac. disp. 5. p. 1. numero 16. Galpar Hurtado difficult. 2. Sed rectius oppositum docuit Coninch. disp. 17. dub. 1. num. 11. quia illud Interdictum videtur ferri non in personas quatenus aliqua qualitate sibi propria afficiuntur, sed quatenus afficiuntur qualitate communi, scilicet quatenus sunt ex tali familia; & vnum corpus politicum componunt.

Porro interdictum personale aliud est totale, aliud pariale, cuius divisionis meminerunt ferè omnes Doctores, ut videtur est in Sayto lib. 5. thesauri, cap. 4. in fine, Paul. Layman. lib. 1. sum. tract. 5. par. 4. cap. 1. circa finem. Totale est quod omnes effectus Interdicti personali comprehendit. Pariale verò quod aliquibus, vel vno tantum privatis, ut si Interdictum a celebratione, à receptione Sacramentorum, ab ingressu Ecclesie, &c.

PUNCTUM II.

Quæ loca, & quæ personæ sub interdicto locali, & personali comprehenduntur?

§. I.

De interdicto locali.

- 1 Sub interdicto locali generali comprehenduntur suburbia, & ædificia continentia.
- 2 Quid per suburbia intelligatur?
- 3 Cathedralis Ecclesia sub interdicto civitatis, vel diocesis comprehenditur.
- 4 Interdicta diocesi, civitas censetur interdicta.
- 5 Interdicta aliqua Ecclesia, illius capella, & cæmeterium contiguum interdictum censetur.
- 6 Quæ veniant intelligenda, cum terra alicuius domini Interdicto generali locali supponitur?
- 7 Hoc Interdictum locale omnes tam sacculares quàm regulares, tam incolæ, quàm exteri observare tenentur.
- 8 Interdictum locale semper secum fert personale Interdictum.

Sub Interdicto locali generali civitatis comprehenditur non tantum locus directè interdictus, sed illius suburbia, & ædificia continentia, ut habetur expressè cap. si civitas de sentent. excommunicat. in 6. Etenim si ad hæc loca prædictum Interdictum non extendetur, nullius ferè considerationis esset Interdictum appositum, cum facile possent interditi ad hæc loca confugere, & divini celebrare possent. Quod adeo verum est, ut etiam si suburbia alterius sint domini, & potestatis, uti solent esse Ecclesie Regularium, & Equitum Sancti Ioannis, & similibus ad omnia illa Interdictum locale generale extendatur, ut definitum est in Conc. Trident. sess. 2. cap. 12. & c. 2. 1. de regularib. Et colligitur ex dicto cap. si civitas, & tradunt omnes. Nam esto iudex apponens Interdictum generale, in ea loca exempta iurisdictionem non habeat, ne eius sententia eludatur à iure facta est comparatione illorum locorum extensio.

Notanter dixi generale civitatis, nam si Interdictum sit regni vel provincie, probabile est ad suburbia, & continentia non extendi, quia ex eo quod aliqui illius provincie accedere possunt ad suburbia pro divinis audiendis; non tamen omnes illius regni incolæ debent que non redditur Interdictum frustratorium, ut bene aduertit Sayr. lib. 5. thes. cap. 3. num. 5.

Per suburbia intelliguntur ædificia extra muros civitatis interdictæ contigua, vel propè illam existentia quæ Hispanè *arrabales* dicuntur, ad quæ incolæ civitatis commodè pro divinis audiendis, & celebrandis se conferre possunt. Per ædificia continentia intelliguntur, quæ esto sint extra civitatem à muris separata, & non contigua ipsis, at illi sunt propinqua, sed quantum propinquitatem habere debeant, ut censentur ædificia continentia? Vnica regula definitiva non potest. Nam aliqui de quorum numero est Sylvest. verbo interdictum 2. §. 4. affirmant ædificia quæ à civitate interdicta, spatium milliarij excedunt non censeri ædificia continentia, quod sanè probabilè est, ut inquit sayrus, lib. 5. cap. 3. num. 3. Sed rectius Suar. disp. 32. sect. 2. num. 23. Auila, 5. p. disp. 1. dub. 3. Coninch. disp. 17. dub. 1. numero 18. Fillius, tract. 14. cap. 1. num. 8. & 9. Bonac. t. 1. de censur. disp. 5. p. 1. num. 21. Layman. lib. 1. sum. tract. 5. par. 4. cap. 1. num. 2. Galpar Hurtado tract. de interdicto difficult. 5. censent arbitrio Iudicis hoc esse definiendum ex regula tradita in d. cap. si civitas. Etenim loca illa, ad quæ populus abique graui difficultate confugere potest ad audienda divina, sub interdicto civitatis comprehendendi debent, aliàs interdictum civitati appositum pariter nec, & eluderetur.

Sed an interdicta civitate, vel diocesi Ecclesia cathedralis censetur interdicta? Doctores dissentiunt. Negant Couarr. cap. anima mater. 2. par. §. 1. num. 4. cum Staph. leo de litteris gratis fol. 116. Henric. alijs relatis, lib. 1. cap. 41. num. 4. Ducuntur argum. Textus in cap. quammis de preb. in 6. vbi nomine Ecclesiarum non comprehenditur Cathedralis in casu otioso, qualis erat in eo textu relatus. Sed omnino tenendum est sub Interdicto civitatis, vel diocesis Cathedralis comprehendendi, aliàs enervaretur vis Interdicti generalis contra Textum in d. cap. si civitas, ut bene notavit Sayrus lib. 5. thesauri, cap. 3. num. 10. Saar. de cens. disp. 1. sect. 2. n. 2. Bonac. t. 1. de censur. disp. 5. pun. 1. num. 7. & alij apud ipsos. Neque obest Textus in cap. quammis, quia non dicitur sub nomine civitatis, vel diocesis non comprehendit Ecclesiam Cathedralis, sed sub nomine Ecclesiarum civitatis, vel diocesis. Quocirca si Interdictum esset omnium Ecclesiarum illius civitatis, vel diocesis, probabilè est Cathedralis non comprehendendi, ex prædicto Textu; & docuit Henric. lib. 1. cap. 42. num. 3. Sayrus d. lib. 5. cap. 3. num. 10. Et inclinat Bonac. supra, quia Ecclesia Cathedralis ob eius dignitatem censetur specialiter nota digna nec venire sub dictione vniuersali omnium Ecclesiarum, sicuti non veniunt Canonici Ecclesie Cathedralis sub Interdicto generali Clericorum. Sed contrarium fortè alicui probabilius videbitur, eo quod exceptio facta Ecclesie Cathedralis in cap. quammis ultra illum casum non videatur extendi, ut colligitur ex illis verbis: Propter illius honorem volumus hoc casu includi: Et casus erat gratia facta alicui, ut possit in aliqua Ecclesia illius diocesis preberrari. Notanda igitur sunt illa verba hoc casu quæ denotant in alijs casibus sub nomine Ecclesiarum Cathedralis comprehendendi.

Gravior difficultas est, an interdicta diocesis, censetur civitas interdicta? Negat Bonac. t. 1. de censur. disp. 5. p. 1. numero 11. eo quod diocesis accipi debet secundum suam propriam speciem, secundum quam à civitate differt. Sed verus casus contigit, & omnia loca diocesis comprehendit, quia diocesis ex civitatibus, villis, & pagis coalescit. Ergo interdicta diocesi censetur interdicta omnes illius partes, sicuti interdicta civitate censetur interdicta omnes Ecclesie in illa civitate contentæ.

Porro interdicta aliqua Ecclesia illius capella, & cæmeterium contiguum, censetur interdicta; quia illi accedunt, & illius partes esse censentur, ut definitur in dicto cap. si civitas de sentent. excommunicat. lib. 6. secus dicendum esset de alia Ecclesia etiam interdicta contigua, dummodò illi accessoria non sit, sicuti est capella, vel cæmeterium, ut ex communi tradunt Sayrus lib. 5. cap. 2. num. 15. Suar. disp. 32. sect. 2. num. 25. & 27. Auila 5. p. de censur. disputat. 1. dub. 3. conclus. 4. Coninch. disp. 17. dub. 1. num. 17. Bonac. t. 1. de censur. disp. 5. p. 1. num. 26. & alij ab eisdem relati. Quod si duo sint cæmeteria alicuius Ecclesie medio quodam pariete diuisa, affirmat Taberna interdictum 1. §. 8. & probabilè reputat Sayrus dicto cap. 1. in fine. cæmeterium illud pariete intermedio diuini, Interdicto Ecclesie non subici, quia non videtur illius pars nec accessorium; cum sit pariete intermedio ab Ecclesia seorsum. Quod certissimum esset, si cæmeterium distinctum ad alteram Ecclesiam non interdictam pertineret. E contra interdicto cæmeterio, vel capella per speciale interdictum, nullatenus Ecclesia interdicta censetur, ut à contrario sensu manifestè colligitur.